

AKTUELNO: 1. oktobar - Međunarodni dan starijih osoba 2025.

29.09.2025

Međunarodni

dan starijih osoba Ujedinjenih nacija za 2025. godinu isti je transformativnu ulogu koju starije osobe igraju u izgradnji otpornih i pravednih društava. Daleko od toga da su starije osobe pasivni korisnici, oni su pokretači napretka, doprinoseći svoje znanje i iskustvo u oblastima kao što su zdravstvena ravnopravnost, finansijsko blagostanje, otpornost zajednice i zastupanje ljudskih prava. Starenje stanovništva je glavni globalni trend koji preoblikuje društva širom sveta. Očekivani životni vek pri rođenju sada premašuje 75 godina u polovini zemalja sveta, za 25 godina duže nego 1950. godine. Predviđa se da će do 2030. godine starije osobe nadmašiti broj mladih na globalnom nivou, a ovo povećanje je najbrže u zemljama u razvoju. Ova demografska promena je značajno transformisala pejzaž brige, obuhvatajući širok spektar potreba za plaćenom i neplaćenom podrškom u formalnom i neformalnom okruženju. Kako stanovništvo stari, potrebnija za sveobuhvatnim uslugama zdravstvene zaštite, nege i socijalne podrške značajno je porasla, posebno za starije osobe sa stanjima kao što je demencija.

Najnovije

projekcije Ujedinjenih nacija pokazuju da se do 2050. godine predviđa da će broj osoba starijih od 65 godina širom sveta biti više nego dvostruko veći od broja dece mlađe od pet godina i približno isti kao i broj dece mlađe od 12 godina. Kako žene imaju duži očekivani životni vek u odnosu na muškarce, one su brojnije u starijoj dobi u svim starosnim kategorijama. U Srbiji žene čine 56% populacije starosti od 65 do 79 godina i 62% populacije starije od 80 godina.

Brzi

rast broja ljudi koji dostižu starije životne dobi naglašava značaj unapređenja zdravlja, prevencije i lečenja bolesti tokom životnog ciklusa. U društvima sa starijom populacijom postaje imperativ prilagođavanje sve većem broju starijih osoba koje poseduju različite funkcionalne kapacitete. Na sposobnost obavljanja osnovnih funkcija i učešća u svakodnevnim aktivnostima utiču ne samo lični kapaciteti pojedinca, već i društveno i fizičko okruženje u kojem borave. Podrška okruženja igra ključnu ulogu u pomaganju starijim osobama da održe nivo aktivnosti i nezavisnost kako napreduju u godinama.

Ovo

može dovesti do povećane ranjivosti starijih osoba na zanemarivanje, zlostavljanje i ozbiljne zdravstvene probleme. Postoje i postojale su brojne intervencije osmišljene da spreme i ublaže ove pretnje starijim osobama koje, iako su bile od pomoći, nisu nužno bile zasnovane na koherentnom i holističkom pristupu ljudskim pravima starijih osoba koji je ključan.

Â

Â